

**Відкритий урок
української літератури
в 10-А класі
Миколаївської гімназії №2
учителя вищої категорії
Нікуліної Тетяни Іванівни**

Тема: «Слово, загострене на кремені душі»

(узагальнення вивченого за творчістю Василя Стефаника)

Мета: узагальнити вивчене за творчістю Василя Стефаника.

Завдання уроку: 1. Повторити відомості про життєвий шлях письменника.

2. Визначити основні теми прози Василя Стефаника.
3. Окреслити проблемні питання творів українського новеліста.
4. Закріпити знання про ознаки експресіонізму через аналіз прочитаних новел.
5. Удосконалювати вміння визначати та пояснювати образи-символи.
6. Поглибити вміння розуміти загальнолюдське через конкретне.

Очікувані результати:

Для учнів	Для вчителів
Сформований цілісний образ талановитого письменника-новеліста, письменника-громадянина через світобачення кожного.	Познайомитися з цікавими особистостями – учнями 10-А класу.
Визначення місця Стефаника в українському літературному процесі.	Стати співучасники творчого літературного пошуку.
Удосконалити вміння працювати над текстами власних новел.	
Отримати естетичне задоволення від участі у творчому процесі та моральне – від спілкування.	

Виховувати: загальнолюдські моральні якості, естетичні смаки, любов до рідної землі.

Розвивати: уміння вдумливо читати літературні твори, коментувати їхній зміст, усно відтворювати змальовані автором картини; уміння працювати з додатковим літературно-критичним матеріалом; уміння вільно формулювати та висловлювати власні думки; творчі здібності учнів, уміння критично ставитися до почутого і побаченого.

Наочність: презентація, аркуш індивідуального контролю, фільми «Камінний хрест», «Батьківщина», аудіозапис пісні «Журавлі» у виконанні Квітки Цісик, творчі роботи учнів.

План роботи вчителя

	Етапи роботи з теми	Шляхи реалізації
1.	Визначення обсягу матеріалу та зв'язків із попередньою та наступною темами	Через виділення системних зв'язків із попереднім та наступним матеріалом: - попередня тема: Робота над текстами новел В.Стефаника «Синя книжечка», «Лесева фамілія», «Сини» та інші; - Контрольний домашній твір на 1 з тем - наступна тема: Літературний процес 1900-1930рр. С.Васильченко. Повість «Талант»
2.	Зміст навчальної програми	Знати біографію Василя Стефаника, тематику, проблематику, образи-символи новел; уміти визначати місце і значення творчості письменника в літературно-мистецькому процесі кінця XIX – початку XX століття
3.	Підбір навчального матеріалу	Створення поурочного конспекту (технологічної карти).
4.	Проведення уроку	Відтворення наміченого плану дій
5.	Самоаналіз проведеного уроку.	Визначення ступеня реалізації наміченого на уроці, зв'язок із попереднім та наступним матеріалом.

Технологічна карта уроку

н/п	Етапи уроку	Шляхи реалізації
1.	Мотивація навчальної діяльності учнів	- Доброго дня, любі діти! Доброго дня, шановні вчителі! Сьогодні в Миколаївській гімназії №2 сталася новина: на наш урок до учнів 10-А класу завітали поважні гості. Ми всі раді їх бачити і сподіваємося на плідну співпрацю. Наш урок незвичайний: за формою це буде урок-новела. А для того, щоб наш урок пройшов за законами жанру, давайте пригадаємо, що таке новела? <i>(Новела - різновид оповідання, для якого характерні:</i> • Глибокий психологізм • Наявність художніх деталей • Лаконічність • Несподівана кінцівка)
2.	Оголошення теми, мети, завдань уроку та очікуваних результатів	1.Запис теми в зошит (слайд №1) 2. Визначення мети, завдань уроку, очікуваних результатів для учнів, для вчителів (слайд №2,3,4).
3.	Робота з теми	1. Тестова перевірка знань з біографії письменника (робота з аркушами індивідуального контролю: самооцінка на початок уроку – біографія В.Стефаника). Час роботи - 4 хвилини. – Взаємоперевірка (слайд № 5-9). – Виставлення балів за роботи (результат роботи є заохочувальним). - Письменник не існує без своїх творінь – без творів. У яких жанрах творив Василь Стефаник? Які твори Василя Стефаника ви читали? 2. Робота в четвірках. Завдання : 1. згрупувати прочитані новели відповідно до теми (створення тематичних грон – 4 групи, слайд №10-12);

2. дати характеристику провідному художнього методу Василя Стефаника (5-а група) – заслуховується пізніше .

Час роботи – 3 хвилини. Перевірка.

3. Визначення проблематики новел (слайд №13, 1 учень біля дошки).

- Проблема бідності українського селянства.
- Проблема вимушеної розлуки з рідним краєм.
- Проблема великих утрат у боротьбі за державність України.
- Проблема дотримання норм народної моралі

та інші.

4. Визначення реалізації проблематики через розуміння образів-символів (слайд №14).

Відеофрагмент фільму Леоніда Осики «Камінний хрест» (знято у 1968 році за мотивами 2 новел «Камінний хрест» та «Злодій») - 50.00 – 4 хвилини.

Завдання для учнів: назвати образи-символи прочитаних новел і відповідно до теми розкрити їхнє значення. Час роботи – 3-4 хвилини.

Завдання для вчителів: уважно прослухати відповіді учнів і дати відповіді на запитання «А які образи-символи додали б Ви?»

Виступ групи художників (малюнки образів-символів прочитаних новел).

5. Визначення експресіонізму як провідного художнього методу Василя Стефаника (виступ 5-ої групи, слайд №15).

6. Робота з текстом.

Завдання: зачитати найвиразніші уривки з творів, де ми бачимо експресивну манеру письма Василя Стефаника.

7. Створення літературно-громадянського портрета Василя Стефаника (слайди № 16 - 18)

		8. Робота над текстами новел, авторами яких є учні. Завдання: прослухати новели, визначити образи-символи творів. 9. Робота з портретним рядом(визначення місця новеліста в літературному процесі кінця ХІХ – початку ХХ століття). Завдання: розгляньте фотографії, назвіть письменників, зображених на них. За яким принципом вони об’єднані в портретний ряд? Чи є між ними людина, яка не відповідає цьому принципу? (слайди №19-21)
4.	Підбиття підсумків. Рефлексія та оцінювання	1. Робота з аркушами індивідуального контролю (виставлення самооцінки на кінець уроку). Оцінювання роботи учнів учителем, аргументація. 2. Визначення ступеня реалізації намічених завдань (слайд №2).
5.	Повідомлення домашнього завдання	Написати контрольний домашній твір на 1 з тем (слайд №22). <u>Теми творів</u> • “ Тематика творів Василя Стефаника ” • “ Роль художньої деталі у творчості Василя Стефаника ” • “ Василь Стефаник – талановитий новеліст ”
6.	Заключне слово вчителя	- Діти, скажіть, чи були витримані вимоги до жанру новели протягом нашого уроку? (Так, крім 1 – несподіваної кінцівки). А кінцівкою нашого уроку буде пісня «Журавлі» (слова Б. Лепкого, музика Л.Лепкого) у виконанні Квітки Цісик (слайд №23), американки українського походження, оперної співачки (накладання музики на відеофрагмент фільму «Батьківщина»). У кожного свій шлях до Василя Стефаника. Треба лише зважитися стати на нього (слайд №24).

Аркуш індивідуального контролю

Прізвище,

ім'я _____

Клас _____

Самооцінка на початку уроку	Самооцінка на кінець уроку

Завдання: прочитайте запитання, виберіть 1 правильну відповідь.

- Роки життя Василя Стефаника:
А. 1890-1942;
Б. 1871-1913 ;
В. 1871-1936 ;
Г. 1899-1950 .
- Дитинство В. Стефаника минуло:
А. у Русові ;
Б. у Львові ;
В. у Києві ;
Г. у Чернівцях.
- Письменник навчався:
А. у Київській гімназії ;
Б. у Коломийській гімназії ;
В. у Чернівецькій гімназії;
Г. у Львівській гімназії .
- Під яким псевдонімом було надруковано перші твори новеліста:
А. Василь Барка ;
Б. Василь Семенів ;
В. Григорій Косинка;
Г. Ганна Барвінок.
- На якому факультеті університету і в якому місті навчався новеліст:
А. на філософському факультеті у Львові ;
Б. на історико-філологічному у Чернівцях ;
В. на історичному у Києві ;
Г. на медичному у Кракові.
- Скільки періодів визначено у творчості:
А. 3 ;
Б. 2 ;
В. 4;
Г. 1 .
- У якому місті почав писати свої твори:
А. Львові ;
Б. Києві ;

В. Кракові;

Г. Харкові.

8. У якому році були надруковані його перші твори:

- А. 1895 ;
- Б. 1897 ;
- В. 1900 ;
- Г. 1936.

9. Яка з названих збірок не належить перу Василя Стефаника :

- А. “Синя книжечка” ;
- Б. “Ескізи” ;
- В. “Дорога”;
- Г. “Камінний хрест” .

10. У якій важливій для історії України події брав участь Василь Стефаник :

- А. Входив до складу урядової делегації ЗУНР, яка приїжджала до Києва 1919 р. ;
- Б. брав участь у революційних подіях 1917 року в Києві;
- В. воював у військах Денікіна у 1919 році;
- Г. відсилав на Східну Україну матеріальну допомогу селянам .

11. На якій громадській посаді перебував Василь Стефаник:

- А. був головою села Русів;
- Б. був депутатом Віденського парламенту ;
- В. був депутатом польського сейму ;
- Г. був послом Австро-Угорщини в Польщі .

12. У якій країні за життя письменника не було видано його твори:

- А. Росія;
- Б. Канада;
- В. Італія;
- Г. Чехія.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Взаємоперевірка

Перевіряв

(перевіряла) _____

Оцінка

Фоторепортаж з уроку

